

Sygn. akt I DO 10/19

POSTANOWIENIE

Dnia 18 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Zubert

w sprawie prokurator B. P. - K.

po rozpoznaniu w Izbie Dyscyplinarnej na posiedzeniu niejawnym w dniu 18 czerwca 2019 r.

wniosku J. S.

o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego J. W. od rozpoznania sprawy

o sygn. I DO 10/19,

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. a contrario

postanowił:

nie uwzględnić wniosku J. S. o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego J. W. od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt I DO 10/19.

UZASADNIENIE

Uchwałą z dnia 18 października 2018 roku, sygn. akt PK I SD [...], Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym odmówił wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej B. P. – K. - prokuratora Prokuratury Rejonowej w Ś., za przestępstwo z art. 231 § 1 k.k. w zw. z art. 271 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Zażalenie na powyższą uchwałę złożył adw. J. L., pełnomocnik wnioskodawcy J. S., który zaskarżając ją w całości, wniósł o jej uchylenie i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Zarządzeniem z dnia 17 stycznia 2019 r. sprawa dotycząca rozpoznania wskazanego zażalenia na uchwałę Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym została zarejestrowana w Izbie Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego pod sygn. I DO 10/19, zaś do jej rozpoznania zarządzeniem z dnia 27 marca 2019 r. wyznaczono sędziów Sądu Najwyższego: J. W. - jako przewodniczącego oraz A. R. - jako sprawozdawcę. W tym samym dniu został wyznaczony termin posiedzenia na dzień 13 czerwca 2019 roku, na godz. 14.00. Ławnika w osobie M. P. wyznaczono zaś zarządzeniem z dnia 4 czerwca 2019 r., zmieniającym skład orzekający.

W toku posiedzenia w dniu 13 czerwca 2019 r. adw. J. L. – pełnomocnik wnioskodawcy J. S. złożył wniosek o zezwolenie na nagrywanie jego przebiegu. Sąd Najwyższy na podstawie art. 95b § 1 k.p.k., nie wyraził zgody na utrwalanie przebiegu posiedzenia. Wobec odmowy wyrażenia zgody na nagrywanie przebiegu posiedzenia, J. S. wniósł o „dosłowne zaprotokołowanie jego wystąpienia”.

Podczas wystąpienia wnioskodawcy przewodniczący składu orzekającego sędziego Sądu Najwyższego J. W. wezwał J. S. do takiego prezentowania własnego stanowiska, aby dotyczyło ono kwestii związanych z zarzutami zawartymi we wniesionym środku odwoławczym oraz przedmiotu postępowania. Wnioskodawca nie zastosował się tegoż polecenia, wskutek czego przewodniczący składu orzekającego uprzedził go, iż w przypadku naruszania porządku czynności sądowych może zostać wydany z sali rozpraw.

W odpowiedzi na powyższe J. S. złożył do protokołu wniosek o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego J. W. od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt I DO 10/19 wskazując, że przewodniczący składu orzekającego skierował do niego w obecności pozostałych osób groźbę bezprawną, polegającą na „wyprowadzeniu go z sali siłą w sytuacji, gdyby próbował w dalszym ciągu dyktować protokół”. Powyższe zaś zachowanie, zdaniem wnioskodawcy, było próbą jego zastraszenia „pomimo tego, że przyjechał tu 450 km, a sprawa dotyczy próby zabójstwa jego

i członków jego rodziny, co zostało utrwalone na taśmach filmowych m.in. reportaży w Telewizji [...]”. Wniosek złożony przez J. S. poparł jego pełnomocnik.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Instytucja wyłączenia sędziego z powodu uzasadnionych wątpliwości co do jego bezstronności w danej sprawie (iudex inhabilis) jest uregulowana w przepisie art. 41 k.p.k., który znajduje odpowiednie zastosowanie w postępowaniu w przedmiocie wyrażenia zgody na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej w oparciu o przepisy art. 135 § 14 oraz art. 171 ust. 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 roku Prawo o prokuraturze.

Zgodnie z treścią art. 41 § 1 k.p.k. sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, która mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Zgodnie z § 2 wniosek o wyłączenie sędziego, zgłoszony na podstawie § 1 po rozpoczęciu przewodu sądowego, pozostawia się bez rozpoznania, chyba że przyczyna wyłączenia powstała lub stała się stronie wiadoma dopiero po rozpoczęciu przewodu.

Zaznaczyć w tym miejscu należy, iż wątpliwość co do bezstronności sędziego, która nakazuje jego wyłączenie od udziału w rozpoznaniu sprawy musi być „uzasadniona”. Jak wskazuje się w doktrynie, sformułowanie to oznacza poważną wątpliwość, która musi istnieć obiektywnie, a nie tylko w subiektywnym przeświadczeniu, czy też przekonaniu strony. Chodzi zatem o wątpliwość, którą w oparciu o zaistniałą okoliczność mogłaby powziąć każda inna, rozsądnie oceniająca i nieuprzedzona osoba. Nie stanowi zatem przyczyny wyłączenia sędziego podejrzliwość strony, czy też utrata wiary w bezstronność sędziego, wynikająca z jej subiektywnego odczucia. Uwagi powyższe odnoszą się do takiego zachowania sędziego na sali rozpraw oraz poza nią, z którego mogłoby wynikać, że sędzia jest w określony sposób nastawiony do uczestników postępowania lub do sprawy. Chodzi tu o zachowanie sędziego odnoszące się zarówno do oceny

rozpoznawanej sprawy przed wydaniem rozstrzygnięcia, jak i o wyrażanie pewnych opinii oceniających uczestników postępowania, które może świadczyć o określonym nastawieniu sędziego do sprawy lub osób w niej uczestniczących (zob. Dariusz Świecki (red.), Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2019).

Tożsame stanowisko wyrażone zostało również w orzecznictwie Sądu Najwyższego, ponieważ „wątpliwość co do bezstronności sędziego (art. 41 § 1 k.p.k.) musi istnieć obiektywnie i poddawać się zewnętrznej weryfikacji oraz ocenie, a nie być tylko subiektywnym przekonaniem określonej osoby” (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2012 r., III KK 214/11, OSNKW 2012/4/4).

Analiza treści wniosku J. S. o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego J. W. od rozpoznania niniejszej sprawy, przeprowadzona przez pryzmat przebiegu posiedzenia z dnia 13 czerwca 2019 r., w sprawie o sygn. akt I DO 10/19 wykazała, iż nie zasługuje on na uwzględnienie. Wnioskodawca nie zaprezentował bowiem jakichkolwiek rzeczowych argumentów, które pozwoliłyby w sposób uprawniony przyjąć, że zachodzą okoliczności mogące wywołać uzasadnione wątpliwości co do bezstronności sędziego Sądu Najwyższego J. W.. Złożony do protokołu posiedzenia wniosek J. S. stanowi jedynie niepopartą konkretnymi okolicznościami subiektywną reakcję wnioskodawcy na dokonywane przez przewodniczącego czynności zmierzające do utrzymywania porządku podczas posiedzenia, która to reakcja – nie wywołując rzeczywistej i zobiektywizowanej wątpliwości co do bezstronności sędziego - nie spełnia wymagań stawianych przez przepis art. 41 k.p.k.

Podkreślić w tym miejscu należy, że w toku posiedzenia w przedmiocie wyrażenia zgody na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej w oparciu o przepisy art. 135 § 14 oraz art. 171 ust. 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 roku Prawo o prokuraturze, znajdują odpowiednie zastosowanie przepisy kodeksu postępowania karnego, w szczególności dotyczące protokołów, to jest rozdziału 16 k.p.k. Zgodnie z art. 143 § 1 pkt 10 k.p.k. spisania protokołu wymaga

przebieg posiedzenia sądu, jeśli stawia się na nim uprawnione osoby albo ich obecność jest obowiązkowa. Natomiast w oparciu o art. 148 § 1 pkt 2 k.p.k. protokół powinien zawierać przebieg czynności oraz oświadczenia i wnioski jej uczestników. Zgodnie z § 2 art. 148, wyjaśnienia, zeznania, oświadczenia i wnioski oraz stwierdzenia określonych okoliczności przez organ prowadzący postępowanie zamieszcza się w protokole z możliwą dokładnością. Osoby biorące udział w czynności mają prawo żądać zamieszczenia w protokole z pełną dokładnością wszystkiego, co dotyczy ich praw lub interesów.

Wskazać w tym miejscu także należy, iż zgodnie z § 89 ust. 1 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 29 marca 2018 r. Regulamin Sądu Najwyższego (Dz.U.2018.660 ze zmianami) rozprawą i posiedzeniem kieruje przewodniczący. Według § 95 Regulaminu przewodniczący otwiera, prowadzi i zamyka rozprawę lub posiedzenie, udziela głosu, zadaje pytania, upoważnia do zadawania pytań i ogłasza orzeczenia (ust. 1) Podkreślenia wymaga również, że przewodniczący czuwa w szczególności, aby rozprawa lub posiedzenie rozpoczęła się i zakończyła punktualnie oraz przebiegała w spokoju i z zachowaniem powagi (ust. 2 pkt 1). W razie natomiast potrzeby przewodniczący wzywa funkcjonariuszy Policji lub straży sądowej (ust. 3).

W świetle treści przytoczonych przepisów przewodniczący składu orzekającego w sprawie o sygn. I DO 10/19 sędzia Sądu Najwyższego J. W., kierując przebiegiem posiedzenia był uprawniony do zwrócenia uwagi wnioskodawcy J. S., by treść jego wystąpienia odnosiła się do zarzutów oraz argumentów podniesionych w odwołaniu, a nadto, by dotyczyła przedmiotu sprawy. Przewodniczący składu orzekającego był również uprawniony do uprzedzenia wnioskodawcy, że w przypadku nierespektowania jego poleceń zostanie wezwana straż sądowa. Nie sposób zatem uznać, by pouczenie wnioskodawcy o konsekwencjach naruszania przez niego porządku, czy też przebiegu posiedzenia mogło stanowić groźbę, w szczególności „groźbę bezprawną”. Z całą pewnością również, realizacja przez przewodniczącego składu orzekającego jego uprawnień do kierowania przebiegiem posiedzenia nie stanowiła

okoliczności, która może – oceniana obiektywnie – determinować stwierdzenie o uzasadnionych wątpliwościach co do jego bezstronności.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia.